

BESTIÁRIUM TRANSYLVANIAE

Az ugató gyurgyalag

Sapré bárónak apró termete, hajlott válla, vékony és görbe lábszára volt, gyér haja és szakálla, sárgás-zöldes és száraz bőre, nagy és lapos füle, kicsi és mélyen ülő szeme, amellyel csak ritkán pislogott, vagyis tökéletesen úgy nézett ki, ahogyan a Szaturnusz fiait lefestik a jellem ismerői — mindazonáltal ő a Hold gyermeke volt. Éjjelen ritkán töltötte alvással az idejét, a vastag felhőkön keresztül is képes volt követni a holdtányér lassú vándorlását. Ha úton volt éppen, és Xénia eltűnése óta az ilyen napok igencsak megtornyozódtak, amíg emberei, a szolgák harsányságával hortyogtak a parázsló tűz körül, ő a kocsi kerekének tövében párnájára telepedett, és a kékes holdfényben elmerülő arcáról azt lehetett leolvasni, hogy érzékei minden más előtt bezárultak, és vézna testének matériáján kívül immár mindene fölröppent a Holdba.

Egyik éjszaka a csorbulatlan korong előtt egy hatalmas madár lassan elúszó körvonalait pillantotta meg. Örömmel dobbant meg a szíve, reménykedően észébe véve, hogy bölcs madara, a szürke holló, végre kiszabadulva a szapora porverebek szakadatlan csivitelésétől rátelepedett letargiából, visszatért szolgálatába, ám mégsem az volt. Különös és megdöbbentő jelenség, és a báró, talán mert a gigászi madár mégiscsak látomás volt, utána eredt, egyszerre suhanva át tereken és korokon, mígnem egy városba jutott, ahol a sokablakos épületek olyan rendben sorakoztak egymás mellé, ahogy katonák a csatabeli rohamok előtt. A szárnyas szörny, mert hogy madárnak lefesteni oktan hízelgés lett volna, leereszkedett a legmagasabb épület tetejére, összevont szárnyait beletemette bőrének függélyes redői közé. Ijesztően rút alakja volt, de az embe-

rek, mert egy rozsdás vashágcsón leereszkedett közējük, egészen másként vélekedtek: csupán rápillantottak, és a lény könnyed, derűs, ám mégis delejező tekintetében, mely átható volt, és súlyos, mint egy pecsét, váratlan bizalom és szeretet ébredt bennük, és bár a lény nem beszélt, legalábbis nem mozgatta a száját, mindannyian értették, mit akar, és készséggel válaszoltak neki:

— Nem, sajnos nem láttuk azt a lányt...

— Pedig egy perccel ezelőtt, igen, az előbb hagytam őt itt, csak egy perce...

Saprét e látomás fellelkesítette, és olyan hangon, hogy emberei azonnal talpra ugrottak, tüstént kiadta a parancsot, indulnak a Türei hegyek lábához.

Két nap múlva oda is értek, s mivel Sapré újbóli bosszúságára mégsem akadtak a lány nyomára, jobbat nem tehetvén, az utak szeszélyére bízva magukat, a kudarc megkétszerezte csüggedéssel bolyongani kezdtek.

Közben a báró naponta küldözgette leveleit István fejedelemnek, az évig magasztalta annak bölcsességét, dicsérte előrelátását, buzdította, ajnározta, édesgette, kecsgettette őt, mindent elkövetett, hogy kigyomlálja belőle a közönyt és a pipogyaságot. Óvta attól, hogy a körülállók észrevegyék rajta a legkisebb ingadozást, mert akkor nemcsak a hatalma, hanem az élete is veszélybe kerül. Két dologra intette még: ne engedjen jövendőmondókat és alkimistákat udvarába, mert azok idő előtt megnyitják előtte a hideg sírkamra ajtaját, miként elődjei közül sokaknak, és őrizkedjék az asszonyoktól, akiknek szeszélyét, csapongó vágyait soha senki sem ismerheti ki igazán.

Berecnél járt, amikor fülébe jutott, hogy a Fejedelem nőszülni akar, Zsigmond özvegyét készül feleségül venni. Azonnal Fejérvárnak fordult, eleinte bosszankodva, hogy a keresést újfent föl kell függesztenie, de aztán már nem bánta, hogy a keresést megszakítva, néhány napot a vastag falak között hűsölhet. Emberei is jó néven vették, hogy nem kell a bivalyoknak való forróságban lovagolniuk, naphosszat legyeket csapkodni, és kispekulálni, hogy vajon merre ágazzon útjuk a következő fordulónál.

Amikor a megrögzött udvari ármánykodók Sapré halálát jelentték neki, Istvánt villámként sújtotta a hír, mert legfőbb bizalmasa nélkül nemcsak a jövő vált fenyegetővé, hanem a múlt is, hiszen fölmerült benne a sötét gyanú, hogy Sapré nevében az ellenségei

írogatnak neki, ekként csalva őt mérges hálójukba. Támaszra van szüksége, ez az egyetlen világos gondolat járt a fejében, amiből aztán kicsirázott az azonnali nősülés terve, és máris hívatta a nőkben expertálódott Bazsányi grófot, aki a fejedelem bizalmát oly módon igyekezett meghálálni, hogy a legpolitikusabb irányba tette meg javaslatát: vegye el a néhai Zsigmond özvegyét, így a fejedelmi titulus minden oldalról erősítést nyer. A nősülés terve felbolygatta az udvart, mert ahogy kitudódott a fejedelem szándéka, s világossá vált a benne rejlő kalkulus, mások is hasonló intenciókkal jelentkeztek, az önjelöltek köré kis sugdolózó csoportok szerveződtek, ellenségesen meresztve szemüket egymásra.

Sapré megjelenése, akárha kísértetet látnának, megdermesztette az udvarbelieket. István viszont mentőangyalaként örült neki, gyermeki rajongással forgolódott körülötte, s máris sorjázta az elszenvedett megpróbáltatásokat.

— Az álnok és hiú udvaroncok, a haza javát álcaként maguk elé tartó hazug és haszonleső urak, elegendem van belőlük...

Az udvarra telepedett dermedtség csak pillanatig tartott, de a röpke ijedelem közösségében egymásra találtak az ellenséges csoportok, s most már az összetartozás erejét megízelve, egymás fülébe ugyanazt sugdosták: az ország is erősebb lenne, ha közös kormányzat irányítaná. A félelem gyakran fordul át vakmerőségbe...

Saprének nem maradt kétsége, hogy az utolsó pillanatban érkezett. Azt is belátta, hogy miközben túlságosan elmerült a lány keresésében, magukra hagyta az elindított eseményeket. Istvánnak, bárha híjával van a megfelelő készségek seregének, maradnia kell, meg kell tehát szilárdítani a hatalmát. A nyüzsgésben legtöbbször elég egyetlen pontot elmozdítani, és ellenőrizhetővé válik a mozgás.

Azzal kezdte, hogy megjövendölte Dóczi Mihály közelgő balvégzetét, és jövendölése ez alkalommal is beigazolódtott. A macskaképzű Dóczi a közös gubernium lehangosabb szószólója volt, ugyanakkor az árva fejedelemasszonyt is feleségül akarta; szakállát már kifehértette az idő, mégis reménykedett, mert mint mondják, ifjúkorában eredményesen ostromlotta az asszony széplaki várát, és hát könnyen felmelegednek az efféle kontaktusok. Reggel hiába keresték Dóczit. A szolgák beszámolóiból annyi vált bizonyossá, hogy az ágyas ház és az árnyékszék közti nyárhajnali ösvényen veszett nyoma, eltűnt, mint akit forgószél ragad el. Hat nap után találtak rá a Maros partján, jöllehet egypár nap azzal is elszaladt, hogy

megbizonyosodjanak kilétének valódiságáról, mert a víz a felsimerhetetlenségig szétáztatta a testet. Végül egyik szolgája a meglilult ajkak közé dugván ujjait, és tapasztalva, hogy a szájüregben egyetlen fog sincsen, bátran kijelentette, hogy gazdájára találtak, aki néhány éve a süly nevű ritka kórban valamennyi fogát elhullatta.

Dóczi csúf vége lecsillapította a magyar urakat, ám jottányit sem csendesedtek a szászok. Szász János, szebeni királybíró régtől fogva szajkózta, hogy ideje volna a szász nátióból is fejedelmet adni az országnak, ha már az ő pénzükből épülnek a legszebb városok. Illő volna, ha végre mandátumot kapnának azok is, akiknek eddig sokat ígértek, de keveset adtak.

Sapré hamis feljelentések fabrikálásával elérte, hogy a szászok vérszemet kapott grófját a Direktorok elé idézzék, ahol aztán az, mindenki számára döbbenetes váratlansággal, hosszú és vérfa-gyasztó vallomást tett elkövetett bűneiről. A jegyzők kezében megtorpant a toll, a direktorok falfehérré váltak a százféle gonoszság hallatán, mert a szász gróf jószerével teljes életét rossz praktikákkal töltötte, méreggel takarította el az előmenetelét akadályozó nemeseket és polgárokat, elszedte marháikat, megrontotta és megbecste-lenítette lányaikat és asszonyaikat, akik a velük megesett szégyen súlyától szólni sem mertek; ha kellett, a pápistákkal szövetkezett, ha kellett az új tanok hirdetőivel, de leginkább magával az ördög-gel cimborált. Mindent elbeszért, majd siralmas konfessziója végén azt kérte, vegyék fejét, embertől nem kér magának grátiát, hanem minden bűnét a Megváltó sebeibe berakja, onnan vár bűnös lelké-nek kegyelmet, és örül annak, hogy nem kell látnia azokat a nyomorúságokat, amelyeket az ittmaradóknak még el kell viselniük.

A szász nemzet nem érzett részvétet grófja iránt, megkönnyeb-bült, amikor nevének és becsületének bemocskolóján végrehajta-tott a megérdemelt ítélet, mindazonáltal e nemzet legfőbb támoga-tója, a német császár előtt mégiscsak hasznosnak mutatkozott a ro-kon vér hullását valamivel ellensúlyoztatni. Sapré maga mondta tollba a levelet, amelyben István, az elfogadott türelmi határoza-tokra emlékeztetve, beengedi a jezsuitákat az ország valamennyi városába. A császár kellő diadallal bocsáthatta útjukra a szerzetese-ket, nemcsak Jézus, hanem a Róma antik dicsőségét visszaállító Bi-rodalom katonáinak is nevezvén őket.

De hogy a Porta se nyugtalankodjék, még ugyanazzal a tintával a penna hegyén fogalmazódott protestáló levél az áttért pópák püs-

pökei ellen, akik a Bécsből üzengető jezsuiták ingerlésére katonaságot küldtek a becsületes, hittartó pópák házához. A törökök egyszerű mókánál többre taksálták az effajta pápista bosszantást, kedvelték és mindenkor bátorították azokat, akik borsot törtek amazok orra alá.

Ha majd a német lesz a világ ura, akkor mindenestül az oltalmába ajánlhatod magad, addig viszont nem vehetjük le szemünket a törökről.

István hatalma biztos talapzatra tétetett, Sapré elégedetten dörzsolhette össze ösztövére kezeit. A lendület már-már elragadta: lehetnél a lengyelek királya is, kecsegtette Istvánt, de ennél jobban nem is ijeszthetett volna rá.

Ilymódon elvégezve feladatait, felszusszant, és mielőtt ismét útra kelt volna, engedélyezett magának egy pihenőnapot a fejedelmi városban.

Este a nagy hőségre való tekintettel jeges vizet öntetett a borába, és egy citromot is belefacsartatott, mohón lehajtotta, elszopogatta a jeget is. Éjjel kirázta a hideg, a gyomrát fagyos kőnek érezte, meleg téglát rakatott rá, amitől úgy ahogy helyrejött. Másnapra az idő lehűlt, szélséperre, derűs ég ragyogott, sokan parádéztak a templom előtti téren, vagy a felsővárosi lépcsőkön, ahol a kanálisok bűze sem érződött. Sapré Istvánhoz ment, hogy elbúcsúzzon tőle, gyalogosan vágott át a téren, csak egy vékony selyem dolmány volt rajta. Mikor visszatért szállására, torka, szeme, feje fáj, remegett egész teste. Szolgái azonnal ágyba dugták, és szalasztottak doktorért. Maga Basinius professzor érkezett, hogy megvizsgálja miféle nyavalya kínozza a beteget. Pleuritis, állapította meg, eret vágott rajta, izzasztással kúrálta, porokat etetett vele. Három napig semmi változás, utána pedig csak rosszabbra fordult a báró állapota, hányás és hasmenés kezdte bántani. A doktor kolerára gyanakodott, áthívatta Cselebi Mihályt, a fejedelem orvosát, kielemezték mindent, s a konzílium sem mondhatott mást. Mindenki lemondott a báró életéről, senki sem hitte, hogy valaha is felkel az ágyából. Basinius doktor Sapré lakájától, Domine Valentinétől érdeklődött, vannak-e a bárónak hozzátartozói, akiket értesíteni lehet.

Sapré egy ideig követte a körülötte történőket, aztán egyszer csak nem értette, miért van ágyban. Nem vesztegelt tovább, kikelt ágyából, és könnyedén, mintha szárnya nőtt volna, elhagyta szobáját. Az

ajtaja előtt strázsáló szolgáját, Bortnyiki Jánost, annak pimaszkodó megjegyzésétől feldühödve, megmarkolta a lába között, és hihetetlen erővel fölszakította a testét. Lidérces hangon terelte félre az útjába sodródókat, majd István testőrein keresztülgázolva (egyiküknek a szemébe dőve mélyesztette ujjait az agyvelejébe), behatolt a fejedelmi tanácsterembe, fölnyalábolta a hebegő-habogó Fejedelmet, rádobta a papírtekerccsekkel megpakolt asztalra, majd a falról leakasztott hosszú, nehéz palossal a lábától indulva, olyan akkurátusan, ahogyan a hagymát metélik, fölaprította. Láva folyamanként sistergett tovább, letarolta a várost, feltartóztathatatlan rohamától megrészegülve, végigrobogott az országon, egy-egy iszonytató kiáltással vetve oda a teljes megsemmisülésnek a pusztító szélvész habjain hányódó településeket. Az emberek a kapuk elé kiállva, belenyugodva várták közelítő halálukat, alig szuszogtak a lángoktól felhevült levegőben, a rettegés béklyóba kötözte lábaikat, s csak kába ösztöneiktől ellökve próbáltak a fölébük tornyosuló áradat elől az utolsó pillanatban elrohanni, hajukba vörös lángok akaszkodtak, végül kínoktól vonagolva hullottak Sapré elé, hogy óriási markában szétmorzsolódva, megszabaduljanak a további szenvedéstől.

Amikor e hátborzongató és sistergő földrengés véget ért, ott térdelt előtte a keresett lány is, kezét esdve nyújtotta felé, de ő a menekülés legkisebb reményét is elvette tőle: hatalmas kőládába gyömöszölte, a ládát egy súlyos kőlappal lezárta. Ereje még mindig akkora volt, hogy ujjai, miként a puha agyagba, belemélyedtek a kőfedélbe.

Ekkor fölharsant a kakas első kiáltása. Sapré a kőládára roskadt, az égre emelte tekintetét. Hidegen áradt szét a Hold fénye, bevilágította s egyszersmind szertefoszlatta a láz színes delíriumait. Sapré magához tért, verejtéktől lucskos ágyban találta magát, éjszaka volt, telihold ragyogott az ablakon túl. Olyan hirtelen nyerte vissza az egészségét, mint erejét a földet megérintő Sámson. Szolgái egymást ledöntve szaladgáltak a konyhára, hogy tyúkfiből főzött levesekkel enyhítsék visszatért gazdájuk éhségét. Három napi lábadozás után végképp felkelhetett az ágyból.

Még a lábadozás órái alatt, kikerülve a láz gáttalan vízióiból, elgondolkozott mindazon, ami történt. Gondolatai úgy kitisztultak, hogy üvegkristályokként emelhetette maga elé őket.

Rájött, hogy valamit elhibázott.

Hogy nem számolt mindennel.

Amikor elindította a történetet, gondosan kiterelve valahány lehetséges fordulatát, a figyelmét elkerülte valami. Az esze hiába működött oly pontosan, hiába volt az ország legeszesebb és legraszabbb embere, a történetbe belemerítkezett maga is, és a teste anyagának kisugárzásában titokzatos szellemek elevenedtek meg, és támasztottak láthatatlan örvényeket, ő pedig e szellemeket nem vonta az uralma alá.

A lányt segítő gigászi madár felbukkanása csalhatatlanul megerősítette és igazolta mindezt. Miközben a szintisza, átható észre bízta magát, az ellenkezésre hívatott erők olyan határokon sodorták túl, ahol az ész immár tehetetlen; ha győztesen akar kikerülni, akkor szogálatába állítva az ottani világ hatalmait, elnyerve az anyag nászából születő erők támogatását, a matéria patrocíniumát, föl kell hágnia arra a magaslatra, ahonnan beláthatja az ész előtt ködbe vesző világot is.

A betegsége figyelmeztető intés volt, nem szabad késlekednie. Ezért elméjének addigi szüleményeit félredobva, Zsombék várába indult, hogy megvilágosodásának bőkezű adományait használva, a mágia fortélyait is alkalmazva, új erőket toborozzon szogálatába.

A menetből Székelytámadnál kivált Domine Valentine, és anélkül, hogy útja közben megaludt volna, vagy betért volna egy pohár borra valamely útszéli házba, a következő nap, a déli harangzás alatt belovagolt Segesvárra.

Deli Mihály hírhedt ezermester lakott ott. Trükkös szerkezeteit felküldözgette a császárnak is, hadd gyönyörködjék bennük. A császár mindannyiszor dícsérő oklevéllel hálálta meg küldeményeit, olykor néhány arany talérral megtoldva. Ám Deli nem elégedett meg ennyivel, hamis pénzt kezdett veretni saját matricáival, a szeretett fenség képmásával. Az ügyeskedése kitudódott, s annak idején épp a szebeni bíró, Szász János utasította a perzekútorokat, hogy a segesvári mestert aresztálják. Deli még azok érkezése előtt Bécsbe szaladt, már útközben pápistává lett, és térdreborulva kérte a grátiát a császári fenségtől, amit huzavona nélkül meg is kapott. Ezzel a grátiával aztán visszatért, a héttornyú város polgárai előtt szertartásosan bemutattá a menlevelét, mi több, elérte azt is, hogy ő legyen a város polgármestere.

Legkülönösebb találmánya egy ezüstlemezkékből összeszegecselt madár volt, ezüstgyurgyalagnak hívták a napfényben szipor-

kázó ezernyi színe miatt. A testében elrejtett szerkezet segítségével képes volt az ég madarait utánozva a magasba emelkedni: legyezőszerűen szétnyíló szárnyaival sebesen verdesni kezdett, aztán csatogva elszakadt a földtől, és néhány kört írt le a város házai felett. Ámuldozva, és a látványtól némileg szorongatva tekergették nyakukat az utcákra kivonulók.

Domine Valentine, hogy mi módon, az az eseménynek szempontjából nem lényeges, megszerezte az ezüst gyurgyalagot, majd ugyanolyan kitartással, mint ahogy errefelé vágatott, elporzott Vidrány irányába. Az utak leggyorsabbikát választva, csak szükségét enyhíteni hagyván el szívós lova nyergét, két és fél nap alatt megérkezett oda is.

A bárótól kapott utasítás úgy szólt, hogy jól kifundált ürüggyel csaljjon ki az elkóborolt lány ingó holmija közül valamit, vagy ha erre módja nem lesz, szerezzé meg titokban.

Domine Valentine megdöbbenésére (noha távol állt tőle, hogy az élet váratlan fordulatai zavarba ejtsék) a kastély helyén hamu és üszök hevert; a hamu megkérgesedett halmain már burjánzásnak indultak a pusztulás sárga virágai, de ha megbolygatta mélyüket, tárgyak után kutatva, sűrű, selymes porfelhők röppentek föl. Órák alatt, mialatt szenvedett a portól, semmit sem sikerült kibányásznia, egyetlen csorba cserepet sem, amiből azt a következtetést vonta le, hogy a tűz ereje mindent felemésztett, vagy a környékbeliek már alaposan átfürkészték a helyet.

Köhögéstől kínozva, már-már üres kézzel visszafordult volna, amikor szerencséjére egy nemes vonalú, de az éhhalál szélére jutott, girhes eb bukkañt föl a mogyoróbokrok közül, és a lakáj hívására odatámolygott annak lábaihoz. Domine Valentine megveregette az eb nyakát, szíjjakkal hevedert formázva "fölszerszámozta" az állatot, fölemelte, átvette a nyeregkápa előtt, odakötözte, s mint valami hosszú, eredménytelen vadászat végén mégis elejtett hízott zsákmányt, elégedetten vitte magával.

Sapré hazatértekor a szürke holló ugyan leírt egy fáradt kört a vár fölött, de aztán visszatért a toronszoba párkányára, piszkának bűzlő vackára, fejét besüppesztette a széltől bolyhodzó tollpihék közé, és úgy gubbasztott, az értelmetlen várakozás unalmába burkolózva, mint egy beteg tyúk.

Sapré nem foglalkozott vele. Nekiállt, felnyitogatta ládáit, és az egyik mélyéről előkotorta Marsilius Ficinus De triplici vita című könyvét, amely fiatalkori vándorlásai során, a leégett Friss palotából került a birtokába. Buzgón beletemetkezett az olvasásba.

Honnan származik az élet? A tűzből. A tűzben rejlik láthatatlanul az egész világmindenség, és a tűz lobogó lángja latens teremtés. Teremteni és pusztítani egyet jelent. Mindennek megvan a titkos művészete. Vér és arany, Hold és tűz. A tűzből minden előállítható, mert a tűz az anyaöl. A Hold és a tűz láthatatlan ívben egyesíti erőit, és a holt anyagból eleven lesz. A megolvadt arany tinktúra. A tiszta ércekben az őstűz lobog. Az élet oly folyó rész, amely az ércek legvékonyabb leheletéből, párájából áll. A kémiai nász során az anyag megfürdik az ércek leheletében. A kémiai nász fenséges csoda.

Amikor az új tan híveiben az előttük becsapódó kapuk dörrenése, a szavaikból újra meg újra felfakadó szent elhivatottságot elfojtó durva elutasítás elkeseredéssé keményítette a lelkükben ápoltszedséget, majd a keserűség a további gyarapodásban dühvé átcsapott, akkor nekítámadtak a bezárt kapuknak, és nem álltak meg a küszöbön, a megtorlásra megtorlással válaszoltak, átkokra átkokkal feleltek, értetlenséggel szembe féktelen fanatizmusukat állították: az elfoglalt templomokból kihajigáltak mindent, bemeszelték a falakat, kőből és bárdolatlan gerendákból szöszéket és padokat állítottak föl. Az aranyosgerendi templom is hasonló sorsra jutott, a rettenet örvényei a szemétdombra vetették szép faragványait, műves erekyéit, tűz emésztette el csodatévő oltárképeit. Egy ismeretlen származású és rendeltetésű kettős aranytálnak, mert közönséges, használható tárgynak látszott, azonnal akadt gazdája, aki házába vitte, és mert anyaga, a temérdek arany sokat ért, sokszor gazdát cserélt az idők folyamán, míg emez is a báró kincseskamrájába jutott. Sapré értette a tál aljába karcolt betűk értelmét és jelentését, ismerte a tál titkát. A bolognai ikertál, az alkémisták számára mindennél fontosabb, még a matéria primánál is, mert ebben a tálban nem hűl ki a megolvasztott érc, a jég nem olvad vízzé. Mintha az egymásra tapasztott tálak belsejében megállna az idő, illetve egy másik mérődne.

Domine Valentine nem pihenhette ki fáradalmait, gazdája máris munkába állította. Bőrkötényt erősített maga elé, kezére is vastag

bőrkesztyűt húzott. A kialvatlanság dacára olyan pontosan végezte feladatait, mintha százszor begyakorolta volna.

Acélpenge villant, a holló szívéből kifröccsent a vér, és egymás nyomában hömpölygő hullámokban folyt bele az aranytálba. Eltévedő cseppjei sisteregve csapódtak a pádimentum kőlapjaira, megperzseltek a lakáj kötényét: áradása sűrű gőzpárába vonta a szobát.

A kutya szűkölve próbált szabadulni a rátekergetett bőrszíjaktól. Domine Valentine, miután a holló kiürült tetemét kivetette az ablakon, ölébe emelte az ebet, majd másodszor is villant a penge a kezében, és a Sapré megjelölte helyen behatolt az állat remegő testébe. A nemes állat vére sűrű és hűvös volt; csak néhány cseppet engedtek a tálba belőle.

Elkészült a mágikus fürdő.

Megvárták, hogy a Hold zenitjére hágjon, akkor Sapré felemelte az ezüstmű kovácsolt gyurgyalagot, és belemerítette a gőzölgő fürdőbe. Majd ikerpárjával letakarta a tálat. Egy kémiai hónapnak kellett eltelnie.

Sapré az elkövetkező éjjeleken a toronyszoba ablakához húzott székből üldögélt, karjait a sárkánykarmokban végződő karfán pihentette. A háta mögött, a zsámolyra állított bolognai tálban megmégkocant az ezüst gyurgyalag.

Olybá tűnt, hogy a báró arcáról visszaverődő kékes holdfény az egész szobát besugarazza. Medio tutissimus ibis, a kémiai nászban igyekezni kell az anyagot tisztán tartani, megóvni a rontás tengerének szirénusi veszedelmeitől, kerülni kell a kedves hallású szavak és látványok kibocsátásával a nász megrontására ösztökélő szellemlények közelségét. Gondolatait nem engedte elkalandozni, fülét bedugta, elzárkózván ez egyszer a völgyből fölszálló hangok megfajtásától is, nyugalmát még egy rosszkedvűen érkező, de amúgy heves égzengés sem tudta megrendíteni.

A kémiai hónap elteltével leemelte a fedőként szolgáló tálat, és a felcsapódó párafelhőből kibontakozott az elevennél is elvenebb madár. Gyors szárnycsapásokkal libegett Sapré arca elé, farkának billegő mozgulataival is egyensúlyozva magát, aztán egy félkört leírva, sebesen kifordult a nyitott ablakon.

Szeme élesebb volt, mint a szürke hollóé, röpte merészebb, és olyan érzékenységgel válaszolt minden változásra, mintha mágnestűk rejlenének finommívű tollaiban.

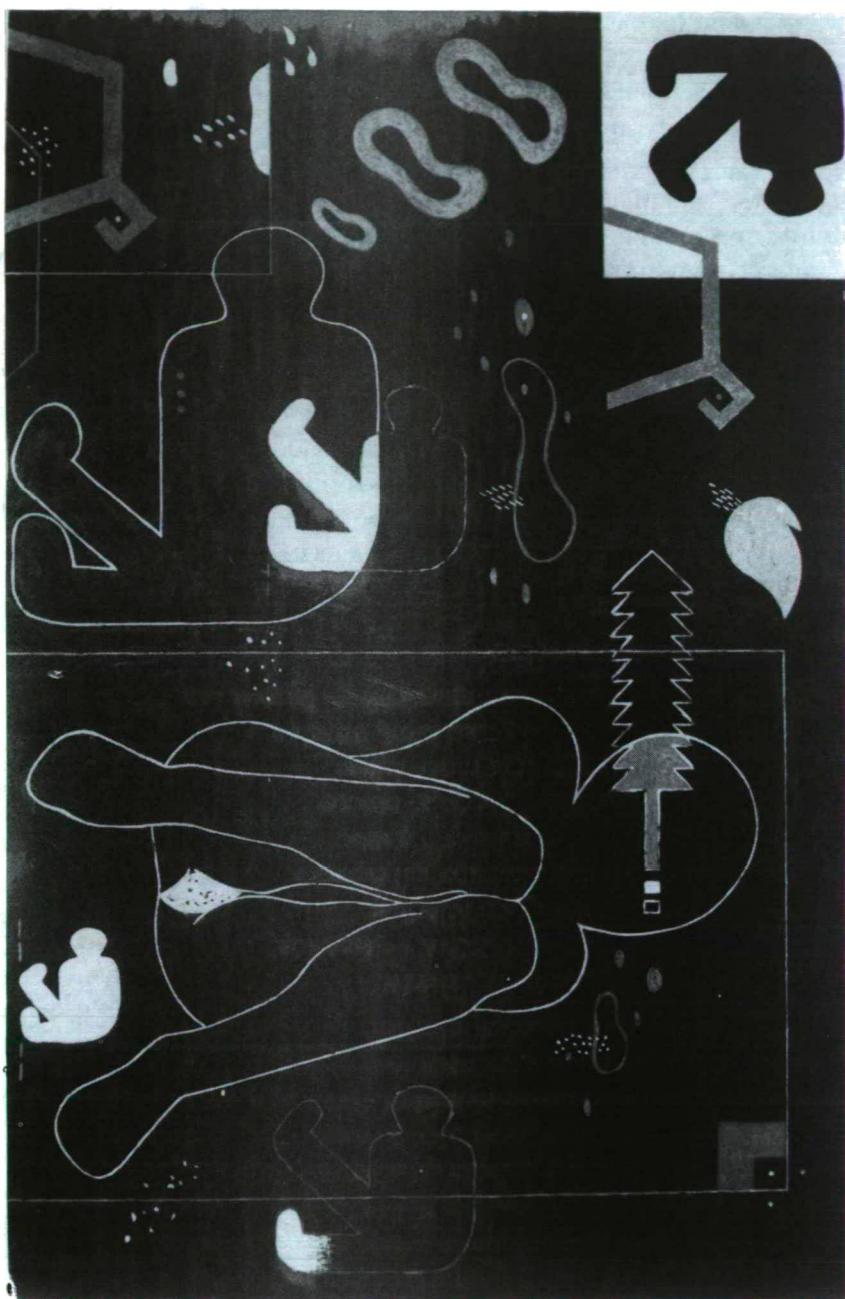
Az alatt lakók, akik nem is olyan régen felsóhajtva nyugtázták a elnémulását a szürke hollónak, amelynek gyűlöletük a generál Karaffa nevét kölcsönözte, most új pánikkal fordultak a kísértetvárból kieresztett csattogó szárnyú madár felé. A rettegés megtestesítője ekkor minden indíték nélkül beleivóltott a levegőbe, kiáltása egy éhes kutyafalka csaholására hasonlított, és annyira erős volt, hogy az emberek a fülükre tapasztották tenyerüket. A baromfiudvar éktelen lármát csapva felbolydult, a tehének bögni kezdtek, a lovak ijedten toporzékoltak béklyóikban, általánosságá téve a rémületet. És mire napnyugta után minden elcsendesedett volna, az égi kutyafalka, alkalmasint kedvét találván a rémisztgetésben, fertelmesen ugatva, most a vár tornyainak irányába, ismét felbukkant fölöttük, álmukból riasztva őket. Nagy Máté, a zomboki falunagy, aki már a szürke holló Karaffával is sokat viaskodott, ezen az éjjelen elméjében megbódult, többé sem enni, sem inni nem kért, keservesen sóhajtozott és sírt, szüntelen való hallgatásban töltötte az időt, ha pedig szót bocsátott ki, az is értelem nélküli volt, a fogait vicsorgatta, recsegtette, a fogaival mindent egyberágott, köntösét, ingét mindegyre letépte magáról, némelykor felette elkomorult, némelykor nevetett, ilyenkor szépen dúdorászott is, így aztán különös viselkedése miatt kisvártatva nagyobb látványosság lett belőle, mint az égen ugató lidérces madárból.

Sikerült!, ujjongott a báró.

Úgy látott mindent, akárha tiszta tükörben.

A szürke holló mágikus párja nemcsak a földi világ vásári sürgés-forgásáról számolt be, hanem a láthatatlanul mesterkedő elemek sphaeraiba is elvezette a gazdáját, aki ilymód megint olyan nyugalommal tudta magát vezérelni, miképpen megtervezett históriájának kezdeténél állva. Mert bár nem volt még birtokában a lány, az ezüsmadár elétárta, hogyan juthat el hozzá, és miképpen vonhatja bűvkörébe. Sapré képzeletében biztonsággal rajzolódott ki a jövő, és e biztonságnak az öröklét lágy fuvallataként beleköltöző érzéstől, régi szokásaként, meghatódottan könnyezni kezdett.

Véget ért tehát a hosszú és eredménytelen, időfecsérlő keresés, ami már-már belerántotta abba a zavaros történetbe, ahol kétséget kizáróan végképp elsüllyedt volna a saját anyaga kavarta örvényekben.

Darázs József: Felhőjáró